

آمادگی در برابر مخاطرات طبیعی

سیل و توفان

آیا کشور ایران در منطقه سیل خیز واقع شده است؟

- در بین سال های ۱۳۵۱ تا ۱۳۷۵ حدود ۵/۴۲ میلیون نفر از جمعیت کشور تحت تأثیر سیل بوده اند. طی این مدت نزدیک به ۳ میلیون نفر بی خانمان شده اند.
- آمار سیل در ایران نشان دهنده وقوع فزاینده این پدیده در طی چهار دهه اخیر است، بطوری که از ۲۰۲ مورد در دهه ۳۰ به ۴۶۰ مورد در دهه ۸۰ رسیده است.

FARS

Photo : Morteza Rafikhah

 FARS NEWS AGENCY

انواع سیل

- ۱- سیل‌های رودخانه‌ای

- ۲- سیل‌های ساحلی

- سیل‌های ساحلی در مناطق ساحلی و به دنبال سایر انواع مخاطرات طبیعی مثل تندبادها، گردبادها، توفان‌های دریایی و سونامی‌ها اتفاق می‌افتند. این نوع مخاطرات بطور معمول سیل‌های بسیار عظیمی با انتقال آب به همراه خود در مناطق ساحلی بوجود می‌آورند.

سیل‌های رودخانه‌ای

- سیل‌های رودخانه‌ای نیز به دو دسته سیل‌های فصلی و سیلاب‌ها (سیل‌های ناگهانی) تقسیم می‌شوند.
- سیل‌های فصلی به دلیل افزایش تدریجی سطح آب رودخانه‌ها بر اثر بارش یا ذوب برف‌ها اتفاق می‌افتند. این نوع سیل‌ها بطور معمول وقوع شان تدریجی بوده، مدت زمان زیادی ادامه دارند و مناطق وسیعی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. به دلیل وقوع تدریجی‌شان، زمان کافی برای پیش‌بینی آن‌ها، صدور هشدار برای مردم مناطق در معرض خطر و انجام تخلیه وجود دارد.
- سیلاب‌ها (سیل‌های ناگهانی) بسیار سریع هستند و به طور معمول به دنبال بارش شدید باران و تگرگ، شکسته شدن سدها و سازه‌های ذخیره آب، آزاد شدن حجم زیاد آب ذخیره شده در پشت آوارها و یخچال‌ها ایجاد می‌شوند. این نوع سیل‌ها در عرض ۶ ساعت و گاهی حتی ۱۵ دقیقه بعد از شروع بارش اتفاق می‌افتند، بنابراین زمان برای پیش‌بینی، صدور هشدار و تخلیه بسیار محدود است

اثرات سیل و توفان بر سلامت مردم

- غرق شدن
- آسیب ها
- برق گرفتگی
- سوختگی ها و انفجارات
- هیپو ترمی (کاهش درجه حرارت بدن)
- آسیب به تسهیلات بهداشتی

اثرات میان مدت بر سلامت

- آلودگی آب
- آلودگی شیمیایی
- بیماری‌های واگیر
- بیماری‌های تنفسی
- تشدید بیماری‌های غیر واگیر
- جابجایی حیوانات

اثرات طولانی مدت بر سلامت

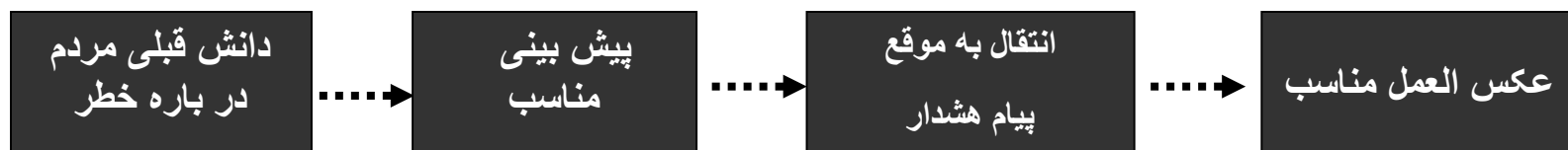
- معلولیت
- مشکلات روانی
- مشکلات اجتماعی و مسایل بهداشتی مرتبط

هشدار اولیه EARLY WARNING

- منظور از هشدارهای اولیه مخاطرات، این است که خانواده باید از حوادثی که در محله آن ها را تهدید می کند، آگاه باشند. این هشدارها می تواند به شکل صوتی (آژیر و ...) دیداری یا اخبار صدا و سیما باشند.

- یک سیستم هشدار اولیه خوب و موفق شامل ۴ جزء زیر می باشد:

برای کاهش پیامدهای سیل و توفان توجه به موارد زیر ضروری می باشد:

- تجهیزات، تأسیسات و ساختمان های در معرض خطر سیل را بیمه نمایید.
- نقشه سیل منطقه خود را رسم نمایید.
- کیف شرایط اضطراری را در منزل خود آماده داشته باشید.
- محل نصب کنتور را در ارتفاع مناسب پیش بینی کنید و آن را به گونه ای بپوشانید که در اثر بارش های شدید و یا سیل خیس نشود.
- همواره اوراق بهادار و اسناد خود را در محل مطمئنی قرار دهید.
- از قبل چند محل مناسب برای اسکان خانواده خود در نظر بگیرید تا اگر مجبور به ترک منزل شدید، بلافاصله در آن محل ساکن شوید.
- اگر قصد تعمیر خانه خود را دارید، باید به مستحکم کردن یک اتاق داخل ساختمان در مقابل توفان اقدام کنید.
- برای کاهش خطر افتادن درختان خشک شده و شاخه های پوسیده بر روی ساختمان و افراد آنها را قطع کنید.
- احتیاط های لازم برای پیشگیری از خطر وقوع آتش سوزی را به عمل آورید و به هیچ وجه در منزل مواد آتش زا نگهداری نکنید.

اقدامات لازم هنگام وقوع سیل به شرح زیر می باشد

- برای شنیدن آخرین اخبار و کمک‌ها به پیام‌های رادیو و تلویزیون توجه کنید.
- در زمان وقوع سیل اگر در منزل هستید و خانه شما در محل مرتفع است، در خانه بمانید.
- وسایل گران قیمتی که در منزل دارید، به طبقه بالاتر یا هر جای امنی که در خانه سراغ دارید، منتقل کنید.
- خودتان را برای تخلیه منزل، در شرایط اضطراری، آماده کنید.
- برای آمادگی قبلی سعی کنید همواره مقدار کافی بنزین در باک وسیله نقلیه خود داشته باشید، زیرا ممکن است مجبور به ترک منزل شوید.
- اگر مجبور به ترک منزل شدید، جریان آب، برق و گاز را از کنترل قطع کنید.
- اگر پیاده هستید از نقاطی که عمق آب از زانوی شما بالاتر است، عبور نکنید.
- در صورت اعلام وضعیت هشدار، منزل را ترک کنید.
- کیف شرایط اضطراری را به همراه داشته باشید.
- فردی که در خودرو است نیز نباید در آب براند و اگر حس می‌کند آب باعث شده حرکت او کند شود، بهتر است از وسیله نقلیه پیاده شده و خود را به محلی مرتفع و امن برساند.
- در صورتی که به هنگام وقوع سیل در حال رانندگی هستید، مراقب بریدگی‌های جاده، شیب‌ها و سیم‌های برق باشید و توجه داشته باشید که ترمز اتومبیل در آب کار نمی‌کند.

اقدامات لازم هنگام وقوع توفان به شرح زیر می باشد:

- هنگام وقوع توفان شدید بطور معمول حرکت مردم در بیرون از پناهگاه‌ها در حداقل خواهد بود، بنابراین تعداد زیادی بیمار به بیمارستان مراجعه نمی‌کنند. اگر اعزام سرویس‌های اورژانس برای انجام نجات هنگام وزش بادهای بلند و قوی ضروری بود، توصیه می‌شود که از وسایل نقلیه دو دیفرانسیل سنگین به جای آمبولانس‌های استاندارد استفاده شود. به دلیل شکل و وزن نسبتاً کم آمبولانس‌های استاندارد، خطر واژگونی و حتی بلند شدن از زمین یا برده شدن توسط باد وجود دارد.
- زیرزمین منازل، پله‌ها و وسایل سنگین که دور از پنجره‌ها و دیوارهای خارجی ساختمان قرار دارند مکان‌های مناسبی برای پناه گرفتن در مواقع توفان است.
- برای اطلاع از آخرین اخبار و امدادها به رادیو یا تلویزیون گوش دهید.
- وسایل و لوازمی که در بیرون از خانه دارید، به درون منزل بیاورید.
- امنیت ساختمان را با بستن و قفل کردن درب‌ها و پنجره‌ها افزایش دهید.
- بدلیل این که بعد از وقوع توفان احتمال بروز سیل و طغیان رودخانه‌ها وجود دارد، موازین ایمنی مورد تأکید در هنگام وقوع سیل را نیز در نظر داشته باشید.

• موفق باشید

امین صالحی

واحد مدیریت خطر بلایا معاونت بهداشتی گیلان